

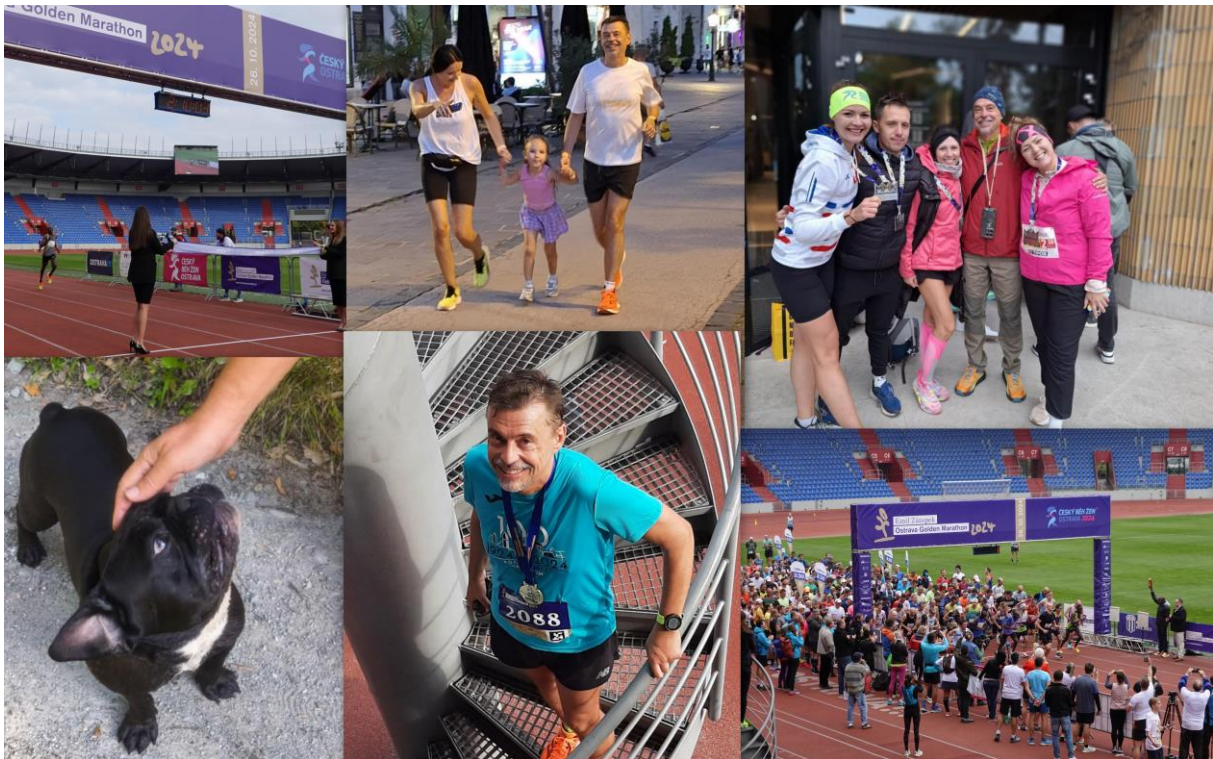

V rekordných stopách legendy 2. Zlatý maratón Emila Zátopka Ostrava

Ostrava, 25.10.2025

Zlatý vrchol sezóny

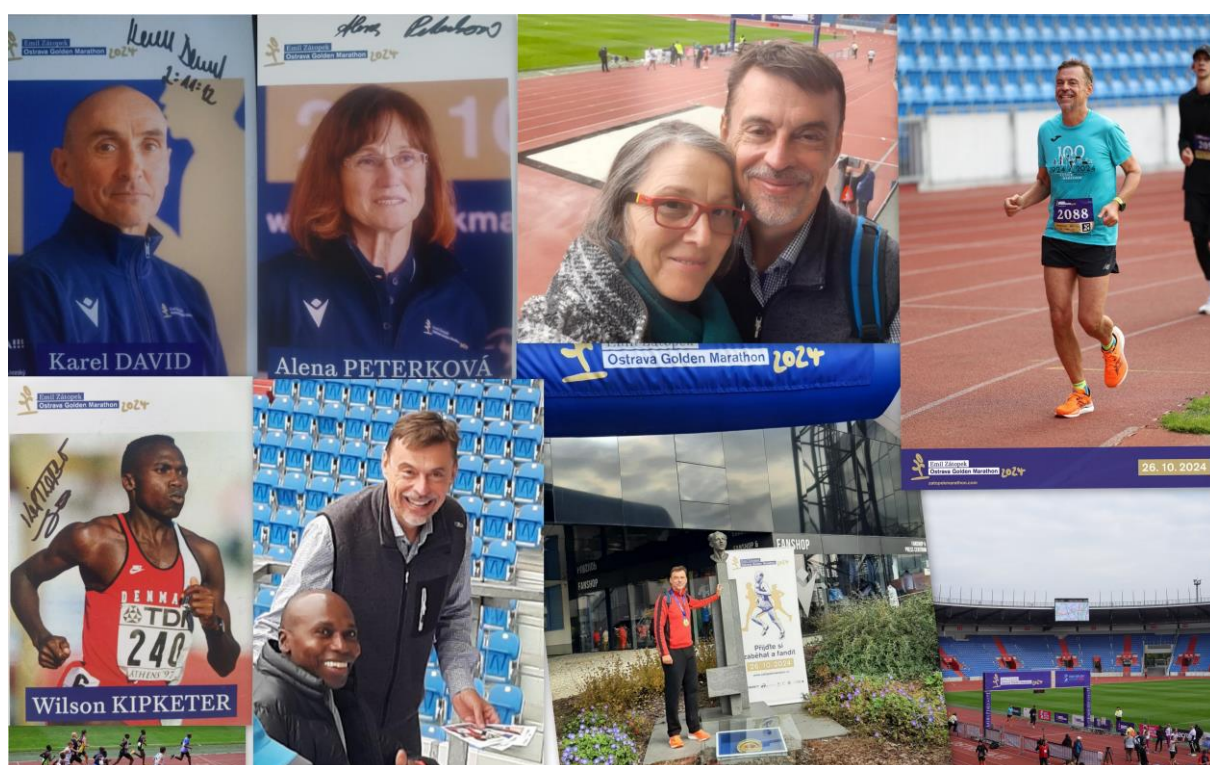
Tento rok bol bežecky vydarený. So Zuzkou sme začali spoločne trénovať pred dvoma rokmi, v tom aktuálnom už máme spoločne v nohách viac ako dve tisícky tréningových kilometrov. V trojgeneračnej zostave sme si vychutnali dva zo série nesúťažných letných behov „Spoznaj Košice behom“, podporil som ju, spolu s ďalšími milými členmi učiteľského štafetového tímu zo Základnej školy Hroncova, na domácom košickom maratóne, dokonca sme si dvakrát zabehli aj so psíkom, legendárnym Killym, ktorý v Čiernej Hore nevyžiadane, ale milo a ochotne, sprevádza turistov a bežcov, ktorí sa mihnú okolo chaty jeho majiteľov. Čo nám ešte chýba? Spoločné preteky! Ako to napraviť? Po krátkych úvahách vyplňame prihlášky do Ostravy, na Zlatý maratón Emila Zátopka. To bude zlatý vrchol sezóny, ako sa patrí!

Ostrava? Áno!

Organizátori lákajú účastníkov na rýchlu trať a priaznivé počasie v období tereziánskeho leta. Pokiaľ k tomu prirátame výborné zázemie Mestského štadióna Ostrava – Vítkovice s toaletami, šatňami a sprchami, či luxusný výhľad divákov na štart a finiš bežcov z tribúny,

niet čo váhať. Láka nás aj fakt, že sa vyhneme tlačnici, typickej pre veľké maratóny. Minulý rok som koncom októbra v Ostrave absolvoval na premiérovom Zlatom maratóné polovičnú trať a priniesol si odtiaľ výborný čas a tie najlepšie dojmy. Nielen z pretekov. Veľmi zaujímavé boli tiež sprievodné podujatia. Dokladám to podpisovými kartami dvoch legiend českého maratónu – Aleny Peterkovej a Karla Davida, víťazov Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach v roku 1989. Alena, s ktorou som si ako s ambasádorkou ostravského behu výborne pohovoril už pred naším košickým maratónom, bola na najdlhšej atletickej trati českou rekordérkou až do roku 2018, Karlov čas 2:11:12 je dodnes najlepším výkonom českého bežca. Do zbierky mi pribudla aj momentka s usmievavou svetovou celebritou, majstrom sveta v behu na 800m, Wilsonom Kipketerom. Usporiadatelia v mnohých smeroch zužitkovali svoje bohaté skúsenosti s prípravou Zlatej tretry, mítingu svetového rangu, a dali začínajúcemu podujatiu hneď pri krste hviezdny lesk. V druhom ročníku prisľúbili ďalšie zrýchlenie trate zjemnením výškových rozdielov. Rekordy, traste sa!

Šup do postele!

Neskorší odchod, zápchy a nehody, vytrvalý dážď. Prichádzame za tmy - prvý deň výletu do Ostravy sa nám oproti plánu scvrkol na výber prezentačného balíčka. Okrem štartovacieho čísla a rôznych zliav od partnerov podujatia je v ňom elegantné tričko Macron.

Usporiadatelia sa poučili, oproti minulému roku zmenšili nepraktické a hrubé logo maratónu na hrudi do prijateľnej veľkosti. Bude sa v ňom dobre trénovať! Prezentačnú vo vonkajších priestoroch absolvujeme bez zbytočného zdržania, chlad sa nám dostáva pod kožu, ideme sa teda radšej rýchlo ubytovať. Bývame sotva kilometer od štadióna, budeme tam za okamih. Už sa tešíme na náš apartmán so samostatnou kuchyňou. Podobne, ako osádka ďalšieho vozidla so slovenskou ŠPZ, ktoré zaparkovalo s minútovým odstupom vedľa nás. Sú to tiež bežci? Samozrejme, ako inak! Igora Budovského, nášho nového maratónskeho priateľa, čaká na trati dlhej 42.195 m súťažný debut. Držať palce mu budú manželka a dcéra. Zostava je podobná, ako naša, akurát pomer bežcov a podporovateľov je u nás opačný. Zajtra budeme s Igorom bežať spoločne, nateraz spoločne zdieľame nemilé

prekvapenie – samostatná kuchyňa nie je súčasťou apartmánu, môžu ju využívať hostia z troch izieb. Našťastie nikto nehrmoce, ani neponocuje. Rozčarovanie sa rozplýva, myšlienky pomaly smerujú k zajtrajšku. Šup do postele!

Nesmrtelný Zátopek

Igor sa priznal, že nemá rád organizované podujatia. „Prečo si teda meral cestu práve do Vítkovic?“, pýtam sa zvedavo. „Z úcty k Emilovi Zátopkovi!“, usmieva sa spokojne. Emil Zátopek, päťnásobný olympijský medailista a osemnásobný svetový rekordér, bol v roku 2013 vyhlásený časopisom Runners World za najväčšieho bežca všetkým čias. Jeho neuveriteľné séria troch zlatých medailí na olympiáde v Londýne v roku 1952 patrí k najznámejším športovým príbehom v dejinách. V druhý deň olympiády, v nedeľu, Emil Zátopek v drese Československa podľa očakávania s prevahou vyhral preteky na 10.000 metrov. V utorok boli na programe rozbehy na 5.000 m a hneď v stredu finále. Hoci Emilova pozícia zďaleka nebola taká suverénna, ako na dvojnásobnej trati, v úplnom závere sa zázračne predral zo štvrtého miesta do čela a získal druhé zlato! Najväčšia výzva, maratón, čakala na Emila nasledujúcu nedeľu. Na túto trať vybehol prvý raz v živote a za ohlušujúcich ovácií si suverénne dobehol po tretie olympijské zlato v priebehu ôsmich dní! Tento výkon sa už nikomu nepodarilo zopakovať!

Bežecká dilema – ako sa obliecť?

Je ráno. Odkedy sme otvorili oči, riešime, čo si obliecť. Počasie má byť podľa predpovede premenlivé - zasvieti slnko, preženu sa mračná, možno padne aj zopár kvapiek. Istý je len stupňujúci sa vietor! Tradične sa idem vonku trochu prebehnúť, ale ani po návrate na izbu nie som o nič múdrejší. Nerozhodnutí sa na poslednú chvíľu presúvame na Mestský štadión. Štart maratónu je o 8:50, štyri minúty pred ním sa definitívne rozhodujem pre dve vrstvy – pod tenkým tričkom s krátkym rukávom si nechávam hrubšie s dlhým. Štartujem o chvíľu, Zuzka na polovičnej trati začína o 9:05, Dada nás povzbudí z tribúny. Moderátori ešte krátku chvíľu stupňujú napätie a vzápätí sa bežecký roj dáva do pohybu. Skupinka ľahkonohých Afričanov si vytvára veľký náskok už počas úvodného kola na tartane štadióna. V skevelej atmosfére a v magnetizujúcom prostredí nie je ťažké stratiť hlavu a vyštartovať o čosi rýchlejšie, než bol plán.

Za rekordom!

Aj mne sa to stalo! Pokiaľ chcem stlačiť osobný rekord na 4:15, mal by som kilometer bežať za šesť minút. Po kilometri konštatujem, že štart som mierne prepálil, ani po dvoch to nie je oveľa lepšie. Správny rytmus chytám až v tom treťom. Bežíme po rovinatej trati, míňame rôznu zástavbu, aj obrovské potrubia. Ostrava je priemyselné mesto! Na piatom kilometre pocítim, že nesiem prebytočný náklad. Kabínka Toi – Toi vedľa prvej stanice s občerstvením je obsadená, ale láskavé šumenie kríkov v blízkych Sadoch Milady Horákovéj mi ponúka náhradné riešenie. Nemám prečo váhať. Vďaka neplánovanej zastávke ma zopár bežcov predbehlo, ale priebežný čas stále zodpovedá plánu. Neprepaľujem tempo? Uvidíme. Bežíme pekným historickým jadrom, asphalt pod nohami striedajú dlažby. Postupne sa na nás doťahujú najlepší bežci na polovičnej trati, štartujúci s pätnásťminútovým odstupom. S veľkým náskokom okolo prefícií neskorší víťaz, Gacheru Karita z Kene a potom ďalší a ďalší. Psychologicky to vytvára dojem, že bežím pomaly, ale pohľad na hodinky ma presvedča o opaku. Hlava je plná myšlienok, dnes by som veru privítal skúseného vodiča s rovnomerným tempom. Medzi vodičmi sú bohato zastúpení aj slovenskí bežci. Známý „stovkár“ Jožo Mecele udáva tempo 4:30, čo je pre mňa málo. Rýchlejší nositelia tempa

bežia na čas 4:00 - a na to zatiaľ nemám. Tempo 4:15 teda udržiavam sám. Nad traťou sa zbiehajú mraky, vietor nabere na sile. Za dve vrstvy na tele som už teraz vďačný. Kilometre odsypajú, blíži sa križovatka, odkiaľ v priamom smere pokračujú ďalej iba maratónci. Rýchly dupot nôh za plecami ustal. Sme už slušne rozťahaní, veď na štart nás nastúpilo sotva 300. S vetrom zápasíme individuálne. Napriek tomu udržiavam rýchlosť, smerujem za rekordom. Pomaly, krok za krokom, sa približujem k bežcom predou mnou. Trať sa medzitým presunula z mesta na štvorprúdové obchvaty, ktoré sa spravodlivo a bezpečne rozdelili medzi bežcov a autá. Beží sa mi dobre, digitálny ukazovateľ v polovici trate ukazuje 2:06:28. Tak rýchlo som ešte maratón nikdy nerozbehol.

Dnes trochu zomrieme

Sila vetra stúpa. Trať stúpa tiež. Bežím k najvyššie položenému bodu pred dvadsiatym piatym kilometrom. „Dnes trochu zomrieme“, zažartoval si Emil Zátopek pri štarte maratónu na olympiáde 1952 v Melbourne, ktorý sa bežal v nepríjemnej horúčave. Platí to aj pre nás. Predbieham bežcov, počujem ich ťažké odľahčenie a sám cítim, ako sa moje baterky v náporoch vetra vybijajú. Z miesta s občerstvením na tridsiatom kilometri bežím s pocitom smädu. Nie je to dobrý signál, ale dole kopcom bežia nohy našťastie samé. Predbieham pomalších bežcov, dobieham početnejšiu skupinu. Niekde za tridsiatym piatym kilometrom by som mal predbehnúť aj ich, letí mi hlavou. Občerstvenie – mimochodom výborne zásobené a zorganizované - sa blíži, stačí zdolať krátke, ale pomerne strmé stúpanie. Skupina predou mnou prechádza do oťapeného kroku, nevšímajú si ani malú fanúšičku, ktorá by si chcela s nimi ťapnúť. Letím k nej. Diváci vedľa trate v Ostrave sú srdeční, ale je ich – aj

vzhľadom na trasovanie prevažne mimo centra - veľmi málo. Toto dievčatko si moje poďakovanie veru zaslúži! A už sa sústreďujem len na poháre s vodou. Aj po občerstvení som však smädný a čoraz viac unavený. Predo mnou prázdno. Niet sa na koho dotiahnuť! Udržiaval som rekordné tempo, ale teraz spomaľujem.

Voda, čo ma drží nad vodou

Bežeké pole sa rozťahlo tak, že pred sebou nevidím bežca, ktorého by som mohol postupne dobehnúť. Napriek spomaleniu mi spoza chrbta nevybiehajú davy bežcov. Len dve neúnavné bežkyne, aj to vari až po desiatich minútach. O zachytení tempa tej prvej, ľahkonohej gazely, ani neuvažujem, no nechytám sa neskôr ani na pomalšiu plnoštíhlu bežkyňu. Už nezrýchlim. Som vysmädnutý, teším sa na občerstvenie. Je to hlavne myšlienka na vodu, čo ma ešte drží nad vodou. Méta štyridsať, konečne! Obraciam prvý pohár a potom aj druhý a tretí. Niečo mi počas trate ušlo, toto nie je normálne. Silou vôle sa pohýnam ďalej, moje tempo sa sotva dá nazvať aspoň regeneračným. „Prišiel si tu pretekať, alebo regenerovať?“, vstupujem si do svedomia, ale nohy ani zamak nezrýchľujú. „No čo už, aspoň prídem do cieľa zregenerovaný!“, hundrem si popod nos. Keď potom doma analyzujem výsledky, zisťujem, že som sa od tridsiateho kilometra do cieľa posunul v poradí bežcov vpred o osemnásť miest. Nevyhorel som teda sám, bojoval som so ctou. Našťastie ma čaká už len záver. Stožiare cieľového štadióna sa blížia, štadión je na dosah. Na osobný rekord nemôžem ani pomyslieť, no najlepší výkon sezóny z toho určite bude. Pomalšie sa behať nedá a predsa by to malo stačiť. A to je fajn!

S úsmevom!

„Nemám dostatok talentu, aby som bežal a pritom sa usmieval,“ komentoval Zátopek svoju typickú útrpnú bežekú grimasu. Možno mu len chýbala prax v spoločenských tancoch. Zuzke, predtým výbornej tanečníčke, neschádza úsmev z tváre ani v náročných záveroch pretekov. Aj ja sa usmievam, hoci s viditeľnými stopami únavy! Pred vstupom na štadión ma

hlasno povzbudzuje Dada, fotografovi ukazujem prstami véčko. A čoskoro vbieham na ovál štadióna. Vyhlásovanie cien je v plnom prúde, cítim sa ako hviezda na veľkom podujatí a vychutnávam záverečné metre. Stopky stláčam na hodnote 4:24:39. O tri minúty rýchlejšie, ako vo Vilniuse v septembri. Spokojnosť, dobojované! Blahoželá mi Dada a po nej Zuzka, ktorá si aj vo vetre zabehla nový osobný rekord na polovičnej trati. Paráda! Využívam skvelé zázemie podujatia, smerujem k šatniam, zmývam zo seba pot pod teplou sprchou. Nevídaný luxus!

Plusy a mínusy

Do šatne vchádza bielovlasý pán v modrozltom tričku. Zjavne ostrieľaný bežec, ostatní ho srdečne zdravia. Keďže organizátori poskytli prístup k fotografiám z trate už počas pretekov, zistil som potom s krátkym odstupom, že to bol Alfons Vytisk, jeden z tých, ktorí majú za sebou už viac ako stovku maratónov. Ročník 1949! „To je hanba!“, začal trochu naštvane, „nezvýšila sa mi medaila!“. Potvrdil to aj ďalší prichádzajúci maratónec s číslom 37, môj bežecký kamarát z penziónu, maratónsky debutant Igor Budovský a dodal: „Mám aspoň prísľub, že ju dostanem poštou!“. Blahoželám mu k dobehnutiu v čase 4:42:11, chvíľu sa všetci rozprávame, hodnotíme dojmy. Prevládajú tie pozitívne. „Napíšem o dnešnom dni príbeh na stránku 42.195.sk!“, lúčim sa krátko s usmiateymi chlapmi. Kráčam k Dade a Zuzke, vymieňame si zážitky. Zisťujem, že dôvod na nespokojnosť mali aj bežci na polovičnej trati. Tá merala vari o štyristo metrov viac, než regulárnych 21,1 kilometra. Pozvánka usporiadateľov na vytvorenie osobného rekordu tak dostala nepríjemnú pachuť. Medailu síce dostal každý, ale ukázalo sa, že tohtoročná moderná farebná úprava povrchu je málo odolná. Porovnáваме naše medaily, obe sú otlčené. Pri obrovskej kvalite celého podujatia, ktorú som popísal v mojom príbehu, by si mali organizátori dať v budúcnosti pozor, aby dojem nepokazili takýmito školáckymi nedostatkami.

Všetko dobré!

Odchádzame. Cítili sme sa tu výborne. Zvlášť my, skôr narodení, sme v Ostrave doma. Nasvedčuje tomu zloženie národností na pretekoch: dominujú Česi a Moraváci, početné zastúpenie majú Slováci, až na treťom mieste sú s odstupom Poliaci. Čaká nás ešte nákupný výklus a malý šoférsky maratón v daždi na ojazdených pneumatikách. Ďakujeme, milí organizátori! Verím, že sa vám bude naďalej dariť. A prečo by sa nemalo? Veď v priebehu roka sa počet účastníkov zdvojnásobil. A predsa vo mne stále hľadá otázka, či Ostrava zvládne dva jesenné maratóny v priebehu 6 týždňov. Konkurenčný, štvorokruhový Ostrava City Marathon, najstarší český maratón, ktorý má za sebou 66. ročníkov a v cieľi evidoval 218 maratónco, sa bežal len nedávno, 14. septembra. Túto dilemu našťastie nemusím riešiť. Vybral som si svojho favorita, pretože mi viac vyhovoval termín, trasa, aj prostredie štadióna. Som spokojný. Trať síce nie je až taká rýchla, ako v Košiciach, kde žijem, ale rekordný potenciál rozhodne má. Svedčí o tom čas víťaza – Keňan Godfrey Musanga zabehol trať v nepríjemnom vetre za 2:12:24. A pokiaľ sa chcete nechať rozmaznávať výborným prostredím atletického štadióna a lahôdkami, ktoré pre vás pripravili erudovaní organizátori, neváhajte a navštívte Ostravu tiež. Verím, že si prídete na svoje!